

ÁRNI STEFÁN JÓNSSON

ÁVARP FORMANNS

Menntun starfsfólks á vinnumarkaði er brýnt viðfangsefni og vettvangur þar sem margir ganga í takt þessa dagana. Við gerum okkur nú betur grein fyrir því að undirstaða velferðar og veltvagnar er aukin og bætt menntun öllum til handa. Þannig byggjum við upp réttlátt samfélag þar sem aðgangur að tækifærum og upplýsingum er greiður, um leið og við opnum fyrir þá möguleika að virkja alla til þátttöku og leyfa nýjum hugmyndum og hugviti að blómstra. Ávinningur af góðri og hagnýtri menntun er ekki einhliða miðlun þar sem nemandinn lærir það sem fyrir hann er lagt, heldur hvernig þekkingu og nýrri færni er skilað áfram til nærumhverfis og samfélags. Lærdómur felur í sér sköpun og túlkun þess sem nemur og því margskonar skilning og sjónarhorn. Einhvers staðar er sagt að menntun er það sem situr eftir þegar þú hefur gleymt því sem þú lærðir. Menntun er því ný sýn, breytt og bætt vinnubrögð, víðara sjónarhorn og vilji til að gera vel og það eru mikilsverðir eiginleikar í dag.

Menntun fullorðinna hefur gengið í gegnum miklar breytingar síðastliðna áratugi. Hún hefur þróast bæði hratt og örugglega og mun halda því áfram. Ný tækni og örar breytingar á öllum sviðum eiga eftir að gjörbreyta hugsun okkar um það hvernig við lærum og hvernig við metum nám. Sú þróun á eftir að gefa fullorðnu fólki á vinnumarkaði byr undir báða vængi til að mennta sig og fá framlag sitt metið. Aðilar vinnumarkaðar hafa í tímans rás og í gegnum kjarasamninga, lyft grettistaki í eflingu starfsmenntunar og símenntunar starfsfólks. Stéttarfélag, atvinnurekendur og stjórnvöld hafa sammælt um mikilsverð mál til að tryggja hag þeirra sem minnstu menntunina hafa og reynslan sýnir að standa verst á vinnumarkaði.

Tilurð Fræðslumiðstöðvar atvinnulífsins er dæmi um þannig stuðning og samhæfða aðgerð, sem ætlað er að byggja markvisst upp starfshæfni fólks með litla formlega menntun. Leiðin að því marki er að hanna nám og skrifa námsskrár sem henta markhópnum, bjóða upp á náms- og starfsráðgjöf til að hvetja fólk til náms og síðast en ekki síst að þróa aðferðir til að meta raunverulega færni fólks burtséð frá því hvort formleg námsgráða býr þar að baki eða ekki.

Fræðslumiðstöð atvinnulífsins er samstarfsvettvangur fjölda aðila þar sem allir leggjast á eitt að þróa úrræði fyrir og með þeim sem minnstu menntunina hafa. Fræðslumið-

stöðin gerir það með því að samhæfa og veita fé í nám, veita ráðgjöf og votta færni í öflugum samstarfi við símenntunarmiðstöðvar og fræðslusetur um allt land. Samstarfið er dýrmætt og með því hefur tekist að samræma fjölbreytta þjónustu, um leið og sérstaða hvers seturs nýtist viðskiptavinum hvernig og einnar. Allir þessir fræðsluaðilar vinna nú hörðum höndum að því að fá gæðavottun á starf sitt og á sú vottun eftir að auðvelda nauðsynlegt samstarf við formlega skólakerfið, þar sem tryggja þarf að allt nám verði metið hvar sem það er stundað. Ný hugtök, orðanotkun og skilningur sem framhaldsskólalög kveða á um styðja við þessa réttlátu kröfu að nám og reynsla sé metin jafngild á milli ólíkra kerfa, sviða og starfa – að því gefnu að gæðaviðmið séu uppfyllt og fagmennsku gætt í hvívetna.

Við vitum öll að bókvitið verður ekki í askana látið og því verður fjölbreytileiki að ríkja í framboði náms. Eitt námskeið sem haldið er á vinnustað getur ýtt undir langan og farsælan námsferil þar sem saman fer vinnutengt nám, þjálfun, formlegt nám, starfsreynsla og starfsþróun. Raunfærni mátið hefur kennt okkur að það má kortleggja, votta og verðleggja lífs- og starfsreynslu. Jafnframt hefur það sýnt okkur að við verðum að virða mun á einstaklingum, ólíkar fræðsluþarfir og fjölbreyttara mat. Þeirri vinnu fleygir nú fram og er fyrirséð að innan þriggja ára verði búið að kortleggja ýmsa grunnfærni starfa og námsbrauta. Framundan eru því verðugar áskoranir þar sem við tökum þarfir fólksins framyfir þarfir kerfisins og skoðum hvaða aðferðir, eða samruni aðferða, ýta sem flestum í nám. Það nám verður að vera við hæfi og hampa styrkleikum í stað veikleika.

Árni Stefán Jónsson